

Konferencje, recenzje, informacje

Informacja o zmianach w Komitecie Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk oraz o powstaniu Sekcji „Pedagogiki Pracy”

Wybory Członków Komitetów Naukowych PAN na kadencję 2020–2023 r. przyniosły zmiany zarówno w składzie osobowym, jak i dotychczasowej strukturze. Powołano 77 komitetów naukowych PAN pełniących ważną funkcję doradczą (w tym Komitet Nauk Pedagogicznych).

Nową Przewodniczącą Komitetu Nauk Pedagogicznych została prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu); funkcję Honorowego Przewodniczącego Komitetu pełni prof. dr hab. dr h.c. multi Tadeusz Lewowicki (Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Śląski); natomiast Wiceprzewodniczącymi zostali: prof. dr hab. dr h.c. multi Stefan M. Kwiatkowski (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie) oraz prof. dr hab. Roman Leppert (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy). Prezydium KNP tworzą aktualnie: prof. dr hab. Barbara Kromolicka (Uniwersytet Szczeciński), prof. dr hab. Jerzy Nikitorowicz (Uniwersytet w Białymstoku) oraz prof. dr hab. Marzenna Zaorska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie).

Zmianom uległa struktura komitetów, w tym Komitetu Nauk Pedagogicznych. W miejsce dotychczas funkcjonujących zespołów problemowych, w tym Zespołu Pedagogiki Pracy powstały sekcje, łącznie 21:

- 1) Sekcja Andragogiki,
- 2) Sekcja Edukacji Elementarnej,
- 3) Sekcja Gerontologii,
- 4) Sekcja Historii Pedagogiki,
- 5) Sekcja Kultury Popularnej,
- 6) Sekcja Metodologii Badań Pedagogicznych,
- 7) Sekcja Pedagogiki Chrześcijańskiej,
- 8) Sekcja Pedagogiki Krytycznej,
- 9) Sekcja Pedagogiki Kultury i Edukacji Międzykulturowej,
- 10) Sekcja Pedagogiki Medialnej,
- 11) Sekcja Pedagogiki Młodzieży,
- 12) Sekcja Pedagogiki Ogólnej,
- 13) Sekcja Pedagogiki Pracy,
- 14) Sekcja Pedagogiki Resocjalizacyjnej,
- 15) Sekcja Pedagogiki Specjalnej,
- 16) Sekcja Pedagogiki Społecznej,

- 17) Sekcja Pedagogiki Szkoły,
- 18) Sekcja Pedagogiki Sztuki,
- 19) Sekcja Pedeutologii,
- 20) Sekcja Poradnictwa Pedagogicznego,
- 21) Sekcja Teorii Wychowania.

Szczegółowe informacje pod adresem:

http://www.knped.pan.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=293:sekcje-knp-pan&catid=67&Itemid=42.

Na posiedzeniu Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN w dniu 26.06.2020 r. w głosowaniu tajnym zaakceptowano funkcjonowanie Sekcji „Pedagogiki Pracy” w strukturze Komitetu. Sekcje zastępują dotychczasowe Zespoły, kontynuując podjęte aktywności, ale różniąc się od nich liczebnością – liczą jedynie do 10 członków (wraz z Przewodniczącym jako członkiem Komitetu).

W wyniku wyborów w tajnym głosowaniu członkami Sekcji „Pedagogiki Pracy” zostali:

- prof. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie) – przewodniczący,
- prof. dr hab. Ryszard Bera (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie),
- prof. dr hab. Waldemar Furmanek (Uniwersytet Rzeszowski)
- prof. dr hab. Ryszard Gerlach (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy),
- prof. dr hab. Magdalena Piorunek (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu),
- prof. dr hab. Zdzisław Wołk (Uniwersytet Zielonogórski),
- dr hab. Beata Jakimiuk, prof. uczelni (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II),
- dr hab. Norbert Pikuła, prof. uczelni (Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie),
- dr hab. Renata Tomaszewska, prof. uczelni (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy),
- dr hab. Joanna Wierzejska, prof. uczelni (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie).

Funkcję Sekretarza Sekcji powierzono dr hab. Renacie Tomaszewskiej, prof. uczelni, która była Sekretarzem dotychczasowego Zespołu (od września 2016 r.).

W ramach Sekcji Pedagogiki Pracy powołany zostanie „Zespół wspomagający”, realizujący zadania wynikające z dotychczasowego zakresu aktywności:

- współpraca środowisk prowadzących działalność naukową w dziedzinie pedagogiki pracy,
- podejmowanie wspólnych badań, m.in. w ramach projektów badawczych,
- bieżące przekazywanie informacji o prowadzonych w różnych środowiskach badaniach naukowych oraz ukazujących się publikacjach,
- poszerzenie współpracy naukowej z pedagogami pracy w innych krajach,

- koordynacja organizowanych konferencji i seminariów naukowych odnośnie do terminów oraz podejmowanej problematyki,
- aktywne włączanie się przedstawicieli pedagogiki pracy do dyskusji, m.in. na temat proponowanych zmian w systemie edukacji, szczególnie edukacji zawodowej.

Wszystkim wybranym serdecznie gratulujemy i życzymy owocnej pracy!

*dr hab. Renata Tomaszewska (prof. uczelni
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz)*

XXX Ogólnopolska Konferencja Szkoleniowa SDSiZ RP „Spojrzenie w przyszłość”

W dniach 25–26 września 2020 roku Zarząd Główny Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej, jak co roku, zorganizował XXX Ogólnopolską Konferencję Szkoleniową SDSiZ RP „Spojrzenie w przyszłość”.

Konferencja odbyła się w innowacyjnej przestrzeni Wirtualnego Centrum Targowo-Konferencyjnego Avatarland. Wszyscy prelegenci oraz uczestnicy pojawili się na konferencji pod postacią awatarów. Była to jedna z pierwszych konferencji w Polsce zorganizowana w takiej formule. W wirtualnym świecie spotkało się około 100 „prawdziwych” doradców zawodowych z całego kraju, którzy byli pozytywnie zaskoczeni realnością konferencji.

Przed konferencją każdy z uczestników przeszedł szkolenie, by po jego zakończeniu wiedzieć, jak się poruszać w tym wirtualnym świecie, witać się z innymi uczestnikami poprzez podanie dłonie, bić brawa za świetnie przeprowadzony wykład lub warsztat czy nawet zatańczyć.

Celem konferencji było podjęcie próby „przybliżenia” doradcom zawodowym przyszłość, która z wiadomych powodów zawitała do nas wcześniej. Podczas konferencji uczestnicy mieli możliwość spojrzenia przez „dziurkę od klucza” na kilka lat do przodu, wspomagani przez „mocne fundamenty teoretyczne”, narzędzia doradcze i informatyczne wspierające proces projektowania ścieżek edukacyjno-zawodowych, a to wszystko po to, aby nie dać się zaskoczyć zmiennej rzeczywistości.

Wydarzenie rozpoczęło podsumowanie działalności Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej, które poprowadził przewodniczący stowarzyszenia – Tomasz Magnowski. Następnie przedstawiono wyniki Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery 2019. Po prezentacji przedstawiciele laureatów zostali zaproszeni na wirtualną scenę i nagrodzeni oklaskami.

Następnie uczestnicy konferencji w ramach zorganizowanej sesji plenarnej zapoznali się z wykładami wygłoszonymi przez:

- 1) dr hab. Małgorzatę Rosalską, prof. UAM w Poznaniu – *Na mocnych fundamentach. O roli teorii w projektach doradczych*;
- 2) dr hab. Annę Paszkowską-Rogacz, prof. UŁ (Zakład Psychologii Biznesu i Doradztwa Kariery w Instytucie Psychologii Uniwersytetu Łódzkiego) – *Strategie radzenia sobie z podejmowaniem decyzji zawodowych – polska weryfikacja modelu Itamara Gati*;
- 3) dr. Tomasza Knopika (Instytut Psychologii UMCS w Lublinie) – *Edukacja sprzyjająca powodzeniu życiowemu*;
- 4) Marcina Olkowicza (Przewodniczący i Animator Sektorowej Rady ds. Kompetencji) – *Kompetencje przyszłości – po co się uczyć, skoro rynek chce czegoś innego (?)*;
- 5) Agnieszkę Orzechowską (Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa) – *Ważne są tylko te dni, w których możemy się czegoś nauczyć! Life-long learning w praktyce*;
- 6) Barbarę Górkę (Fundacja Imago, Wrocław) – *Futurystyczna APK-a. Alternatywne Plany Kariery a rozwój osób radzących się na rynku pracy przyszłości*;
- 7) Annę Pająk (Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji, Radom) – *Future Literacy – jak przygotować się do zmian – Horyzonty Przyszłości*;
- 8) Zbigniewa Brzezińskiego – *Przyszłość rynku pracy jako wyzwanie osobiste*;
- 9) Klaudię Stano (Fundacja Katalyst Education) – *Co potrafi sztuczna inteligencja?*;
- 10) Bartosza Żuka (HTC) – *Wirtualna rzeczywistość. Edukacja w innym wymiarze*.

Sesję plenarną zakończył pokaz wirtualnych fajerwerków.

W drugim dniu konferencji organizatorzy umożliwili uczestnikom udział w poniższych warsztatach tematycznych:

- 1) *Doradztwo zawodowe jako perspektywa metodyczna realizacji podstawy programowej* – warsztat prowadzony przez dr. Tomasza Knopika (Instytut Psychologii UMCS w Lublinie);
- 2) *Alternatywne Plany Kariery a tranzycje osób radzących się na rynku pracy* – warsztat prowadzony przez Barbarę Górkę (Fundacja Imago, Wrocław);
- 3) *Zastosowania wirtualnej rzeczywistości* – warsztat prowadzony przez Bartosza Żuka (HTC);
- 4) *W jaki sposób spoglądać w przyszłość* – warsztat prowadzony przez dr Annę Pająk (Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji, Radom);
- 5) *Doradca zawodowy w turbulentnym świecie. Warsztat doradcy zawodowego przyszłości* – warsztat prowadzony przez dr Monikę Mazur-Mitrowską (MSCDN Wydział w Radomiu).

W organizacji konferencji wsparcia ZG SDSiZ RP udzieli następujący Patroni Honorowi: Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji (Radom), Instytut Badań Edukacyjnych (Warszawa), Sektorowa Rada ds. Kompetencji Komunikacja Marketingowa (Warszawa) oraz Partnerzy firma Progra (Gdańsk), Akademia Webinaru (Poznań), Wydawnictwo Wiedza i Praktyka, VirBELA Polska

(Avatarland), Fundacja Katalyst Education (Mapa Karier, Warszawa), Fundacja Imago (Wrocław).

Przy okazji organizowanej konferencji w dniu 25.09.2020 roku odbył Krajowy Zjazd członków Stowarzyszenia *Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej*, w trakcie którego:

- przedstawiono sprawozdania z działalności Zarządu Głównego oraz Stowarzyszenia w latach 2019–2020;
- powołano do Zarządu Głównego Stowarzyszenia dwóch nowych członków: dr Monikę Mazur-Mitrowską (MSCDN Wydział w Radomiu) oraz dr. Mirosława Żurka (Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji, Radom);
- przedstawiono plan działalności Stowarzyszenia na lata 2020–2021.

Opracowała: Monika Frąckowiak (Członek Zarządu Głównego SDSiZ RP)

III KONGRES ROZWOJU SYSTEMU EDUKACJI

02.10.2020

Trzeci już Kongres Rozwoju Systemu Edukacji odbył się 02.10.2020. Tym razem przedsięwzięcie zorganizowano w całości w formule on-line na platformie streamingowej. Tegoroczne hasło przewodnie to: *Erasmus+ FRSE. Edukacja przyszłości + Przyszłość edukacji.*

Głównym organizatorem Kongresu, jak co roku, była Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE). Radę Programową przedsięwzięcia stanowiły postaci tak zasłużone dla polskiego systemu edukacji jak prof. dr hab. Stefan M. Kwiatkowski (APS), podejmujący zagadnienie kompetencji nauczyciela przyszłości czy dr hab. Ewa Chmielecka (SGH), podkreślająca rosnące znaczenie kompetencji miękkich, które niestety ciągle traktowane są jako „efekt uboczny” procesu kształcenia na europejskich uczelniach wyższych. Gościem specjalnym uświetniającym otwarcie Kongresu swoją refleksją nad uprawianą przez siebie sztuką narracyjną był prof. Krzysztof Zanussi.

Ze względu na dobiegającą końca bieżącą perspektywę finansową programu Erasmus+ Kongres stanowił okazję z jednej strony do podsumowania rezultatów programów zarządzanych przez FRSE, osiągniętych w latach 2014–2020, z drugiej zaś do zaprezentowania planów i założeń dotyczących finansowania międzynarodowych programów edukacyjnych w kolejnej perspektywie finansowej (2021–2027). Myśląc o programach zarządzanych przez FRSE, musimy pamiętać, iż należą do nich nie tylko najbardziej popularne Erasmus+, eTwinning, POWER czy WorldSkills Poland, ale również Edukacja – EOG (Norweski Mechanizm Finansowy), Europejski Korpus Solidarności, Szansa – Nowe Możliwości dla Dorosłych i wiele innych (<https://www.frse.org.pl/programy/>).

Program III Kongresu podzielono na części ogólnodostępne (wspólne dla wszystkich uczestników) oraz biegnące równolegle sesje tematyczne (łącznie 10) i warsztatowe (łącznie 4). Oto tytuły wybranych sesji tematycznych:

- Zawodowy Erasmus+ odporny na przyszłość?
<https://www.youtube.com/watch?v=511j4z1UGYQ>,
- *Cyfrowa uczelnia XXI wieku – mrzonka, szansa czy konieczność? Jak program Erasmus pomógł szkołom wyższym we wprowadzaniu kształcenia zdalnego*
<https://www.youtube.com/watch?v=eqFLojn9-b0>,
- *Różnorodność w edukacji dorosłych z perspektywy Erasmusa+*
https://www.youtube.com/watch?v=f-Ke_BfVCpU,
- *Narzędzia i możliwości edukacji pozaformalnej w pracy z młodzieżą*
<https://www.youtube.com/watch?v=8LOBdld3MIU>.

Z kolei biorąc udział w warsztatach, można było wspólnie z innymi uczestnikami szukać odpowiedzi na pytania: *Jak skutecznie nauczać online i offline mówienia w języku obcym? Jak sztuczna inteligencja pomaga w rozwoju sprawności mówienia? Jak zmienia się komunikacja podczas zdalnej edukacji?; Czy nauczyciel powinien być youtuberem?*

Wśród prelegentów i moderatorów poszczególnych sesji znaleźli się przede wszystkim doświadczeni realizatorzy różnych typów projektów edukacyjnych. Zaprezentowali między innymi, w jakim stopniu aktywność w międzynarodowych programach, projektach i inicjatywach pomaga instytucjom uczestniczącym rozwijać jakość i atrakcyjność kształcenia. Oto kilka danych odzwierciedlających skalę działań zrealizowanych z udziałem Fundacji w latach 2014–2020:

- w międzynarodowych mobilnościach udział wzięło 8600 polskich nauczycieli. Jak wynika z badań przeprowadzonych przez FRSE, 86% z nich wskazuje, iż miało to wpływ nie tylko na przebieg ich kariery zawodowej, ale również sposób funkcjonowania instytucji macierzystej – wysyłającej, a zmiany te (rozumiane, jako efekty mobilności) są wykorzystywane w sposób trwały;
- na programy i inicjatywy dotyczące szkolnictwa branżowego (we wszystkich programach i inicjatywach FRSE) spożytkowano łącznie kwotę około 330 mln Euro, z czego w samym programie Erasmus+ Kształcenie i Szkolenia Zawodowe na realizację około 200 projektów uzyskano około 200 mln zł dofinansowania;
- w sektorze Edukacja Dorosłych zrealizowano łącznie 540 projektów dotyczących pozazawodowej edukacji dorosłych, zrealizowano 7500 mobilności;
- 66% młodych Polaków, którzy brali udział w wyjazdach (stażach/praktykach) zagranicznych potwierdza, iż pomogło im to znaleźć pierwszą stałą pracę, a 75% uczestników mobilności zagranicznych, aktualne zatrudnienie znalazło w naszym kraju;
- Wśród najczęściej wymienianych kompetencji rozwijanych dzięki uczestnictwu w wyjazdach zagranicznych znalazły się: praca w zespole, komunikowanie się w języku obcym, umiejętność pracy w środowisku międzynarodowym.

Dla tych, którzy interesują się inicjatywą konkursów umiejętności EuroSkills i WorldSkills z pewnością ważną okaże się informacja, że FRSE jako instytucja koordynująca WorldSkills Poland stara się o prawo do organizacji konkursu EuroSkills w 2026 w Polsce!

W konkursach mogą wziąć udział najbardziej utalentowani uczniowie, laureaci olimpiad i innych konkursów branżowych (<https://www.frse.org.pl/program/worldskills-poland/>). Jedną z dyscyplin konkursowych zapewne będzie branża budowlana, którą Ośrodek Badań i Rozwoju Edukacji Zawodowej Ł-ITeE wspiera rozwiązaniami wypracowywanymi w projekcie międzynarodowym WeRskills (www.facebook.com/WeRskillsProject).

Dyrektor Generalny FRSE – dr Paweł Poszytek dokonał prezentacji głównych założeń nowej perspektywy finansowej na lata 2021–2027. Zapowiedzi są niezwykle optymistyczne i obiecujące. Komisja Europejska podwoiła budżet na nowy Erasmus (z 14,7 do 30 mld Euro), co ma umożliwić 12 milionom osób mobilność zagraniczną. Nowy Erasmus ma być jeszcze bardziej dostępny, włączający wszystkich obywateli, w tym osoby niepełnosprawne i osoby z wszelkimi ograniczeniami (np. z małych miejscowości). Służyć temu będą m.in. nowe inicjatywy takie jak: *Digital Opportunity Traineeships* – finansowane ze środków unijnych praktyki zawodowe pozwalające zdobyć lub rozwinąć kompetencje cyfrowe, czy *EU Student Card: europejska* – legitymacja studenta, ułatwiająca mobilność edukacyjną. W sektorze szkolnictwa branżowego nowa edycja przyniesie szczególne wsparcie rozwoju centrów doskonałości zawodowej jako ośrodków oferujących edukację i szkolenia zawodowe na najwyższym poziomie jakości i innowacyjności. Najbliższe konkursy programu Erasmus odbędą się już w nowej formule, warto zatem na bieżąco śledzić komunikaty Agencji Krajowej (<https://erasmusplus.org.pl/>).

III Kongres Rozwoju Systemu Edukacji uświetniła gala wręczenia nagród laureatom konkursu *European Language Label*, który przyznaje certyfikat jakości w edukacji językowej. W tegorocznej edycji zdobyło go 5 szkół, wśród których znalazły się zarówno szkoły podstawowe, jak i liceum czy nawet przedszkole.

Mimo nietypowej formy spotkania w Kongresie udział wzięło kilkaset osób. Moderatorzy wykazali się dużą znajomością tematyki diskutowanych zagadnień, a zastosowane rozwiązania technologiczne pozwoliły na profesjonalną i atrakcyjną dla uczestnika transmisję przedsięwzięcia.

dr Jolanta Religa (ŁUKASIEWICZ – ITeE)

„Teachers and Trainers for the Future. Towards the new normal” / „Nauczyciele i trenerzy dla przyszłości”

29.06.2020 r.

Z okazji prezydencji Chorwacji w dziedzinie edukacji i szkoleń dnia 29.06.2020 r. odbyła się wideokonferencja pod patronatem Komisji Europejskiej *“Teachers and Trainers for the Future. Towards the new normal” / „Nauczyciele i trenerzy dla przyszłości. W stronę nowej normalności”*. Uczestnikami byli dyrektorzy generalni państw członkowskich, członkowie grup roboczych Edukacja i Szkolenia (ET 2020), europejskie organizacje z obszaru edukacji i szkoleń zawodowych, instytucje B+R, organy konsultacyjne, nauczyciele i szkoleniowcy. Z ramienia Łukasiewicz – ITeE w wideokonferencji uczestniczyła dr Małgorzata Szpilska. Konferencja była okazją do głębszej analizy wyzwań stojących przed nauczycielami w przyszłości, a także możliwych rozwiązań politycznych w kształceniu i szkoleniu wobec kryzysu COVID-19.

Otwarcia dokonała prof. Blaženka Divjak, Minister Nauki i Edukacji, Republika Chorwacji oraz Maria Gabriel, Komisarz UE ds. Innowacji, Badań, Kultury, Edukacji i Młodzieży. Obrady toczyły się w 3 sesjach tematycznych: 1) Pedagogika w środowisku wirtualnym; 2) Ewolucja roli nauczycieli i trenerów w kształceniu i szkoleniu zawodowym oraz edukacji dorosłych; 3) Nauczyciele akademicy we współczesnym nauczaniu i uczeniu się. Dyskusje oparte były na konkluzjach Rady w sprawie europejskich nauczycieli i szkoleniowców na rzecz przyszłości oraz na konkluzjach Rady w sprawie przeciwdziałania kryzysowi w dziedzinie kształcenia i szkolenia COVID-19. Podkreślono, że nauczyciele i trenerzy są nieodzownymi nośnikami wszystkich zmian w edukacji. Wykazali się imponującym zaangażowaniem w kontekście kryzysu związanego z pandemią COVID-19, podejmując znaczne wysiłki w celu zapewnienia kontynuacji procesu uczenia się i nauczania w warunkach ekstremalnych i nieznanych. Europejscy nauczyciele i szkoleniowcy, będący podstawą europejskiego obszaru edukacji, odgrywają główną rolę w promowaniu europejskiego wymiaru uczenia się i nauczania, wspierając uczących się w zrozumieniu i doświadczaniu poczucia europejskiej tożsamości i przynależności. Ciągłe nowości i wyzwania w obszarze edukacji i szkoleń mają wpływ nie tylko na wymagania wobec kompetencji nauczycieli, ale także na ich zaangażowanie i komfort pracy. Zapewnienie jakości oraz równego dostępu do edukacji i szkoleń zawodowych jest ważne dla społecznego, gospodarczego, demokratycznego i kulturalnego zaangażowania obywateli, jak również dla wzrostu, zrównoważonego rozwoju, spójności społecznej i dobrobytu w Unii Europejskiej.

dr Małgorzata Szpilska (ŁUKASIEWICZ – ITeE)

Warsztat Futures Literacy „Rynek Pracy w roku 2040” w ramach XXX Konferencji Szkoleniowej SDSiZ RP

Warsztat bazujący na innowacyjnej metodyce Futures Literacy Lab opracowanej przez zespół ds. foresightu UNESCO został przeprowadzony przez trenerów Projektu „Horyzonty Przyszłości” realizowanego w ramach Programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego „DIALOG”. Zespół trenerski złożony z przedstawicieli Sieci Badawczej Łukasiewicz – Instytutu Technologii Eksploatacji oraz Politechniki Białostockiej przeprowadził uczestników przez trzyfazowy proces Laboratorium Futures Literacy mający na celu pobudzenie do bardziej świadomego myślenia o przyszłości oraz krytycznego spojrzenia na własne wizje i założenia dotyczące przyszłości. Zgodnie z definicją twórcy koncepcji, Riela Millera, Futures Literacy jest kompetencją w zakresie „korzystania z przyszłości w teraźniejszości”, którą można nabyć i rozwijać w wyniku grupowego procesu uczenia się przez działanie. Tematem warsztatu był rynek pracy przyszłości, a zastosowana metodyka została zaadoptowana do wykorzystania jej w ramach praktyki i edukacji w zakresie doradztwa zawodowego. To już trzecie warsztaty kreatywne realizowane w ramach Projektu „Horyzonty Przyszłości”, w tym w roku 2019, wspólnie z doradcami zawodowymi w ramach XXIX Konferencji SDSiZ RP, testowano metodę scenariuszową.

Więcej informacji o Projekcie: www.horyzontyprzyszlosci.pl

mgr Anna Pająk (ŁUKASIEWICZ – ITeE)

Warsztaty Lego Serious Play - cykl życia kwalifikacji rynkowej

Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie, 07.08.2020 r.

W Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK) aktualnie funkcjonuje 67 kwalifikacji rynkowych. Od wprowadzenia do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK) pierwszej kwalifikacji rynkowej „Montowanie stolarki budowlanej” mija już prawie 3 lata. W tym czasie Instytucja Certyfikująca (IC) wydała ponad 300 certyfikatów potwierdzających uzyskanie tej kwalifikacji. Zaawansowane są prace związane z zewnętrzną ewaluacją procesu walidacji i certyfikowania kwalifikacji „Montowanie stolarki budowlanej”, za którą odpowiada Podmiot Zewnętrznego Zapewnienia Jakości (PZZJ), w tym przypadku Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu. Dla ministra prowadzącego ZRK oraz IC opracowywany jest raport z zewnętrznego zapewnienia jakości kwalifikacji rynkowej, który zawierał będzie m.in.: rekomendacje dotyczące doskonalenia opisu kwalifikacji.

Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji obowiązuje Ministrów Właściwych odpowiedzialnych za funkcjonowanie poszczególnych kwalifikacji do dokonywania przeglądu kwalifikacji. Termin przeglądów określony

został jako „...nie rzadziej niż raz na dziesięć lat”¹, jednak wspomniany raport daje Ministrowi Właściwemu argumenty do przeprowadzenia przeglądu już teraz.

Tematyce funkcjonowania kwalifikacji rynkowych w ZRK – od momentu zgłoszenia, poprzez rozpatrywanie wniosku, wybór PZZJ, monitorowanie, aż do etapu, w którym Minister Właściwy może dokonać przeglądu kwalifikacji i jej aktualizacji poświęcone były warsztaty Lego Serious Play, które zorganizowane zostały przez Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie, pełniący funkcję instytucji wspierającej i koordynującej funkcjonowanie ZSK. W warsztatach uczestniczyli przedstawiciele IBE, PZZJ, Ministerstw odpowiedzialnych za funkcjonowanie poszczególnych kwalifikacji rynkowych. W trakcie sesji warsztatowych uczestnicy budowali symboliczne i metaforyczne modele funkcjonowania różnych obszarów Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Następnie poprzez opowiadanie historii związanych ze stworzonymi modelami, zidentyfikowany został obecny stan prawny regulujący funkcjonowanie kwalifikacji rynkowych oraz omówione zostały problemy i słabe strony aktualnych założeń legislacyjnych dot. procesu modyfikacji kwalifikacji. Efektem końcowym był wypracowany wspólnie przez uczestników warsztatów model przeglądu i aktualizacji kwalifikacji rynkowych, wolny od zidentyfikowanych wcześniej problemów i słabych stron procesu.

Uczestnictwo w warsztatach było ciekawym i inspirującym doświadczeniem. Lego Serious Play dało się poznać jako metoda twórczego rozwiązywania problemów, pobudzająca kreatywność i innowacyjność uczestników, pozwalająca na głębsze zrozumienie analizowanych procesów.

mgr inż. Tomasz Sułkowski (ŁUKASIEWICZ – ITeE)

Kick-off meeting projektu FUTURES – Future laboratories for professional and personal development (FUTURES – Laboratoria przyszłości na potrzeby rozwoju zawodowego i osobistego)

W dniach 28.09 i 07.10 br. odbyło się spotkanie Kick-off projektu “FUTURES – Future laboratories for professional and personal development” współfinansowanego w ramach Programu ERASMUS+. Projekt ma na celu opracowanie zestawu metod i narzędzi z zakresu badań foresightowych oraz futures literacy, które będą istotnie wspierały profesjonalny oraz osobisty rozwój studentów, licealistów oraz młodych pracowników nauki w obliczu niepewności i nieprzewidywalności otoczenia. W ramach projektu zostaną opracowane nowoczesne narzędzia, których zastosowanie pozwoli młodym ludziom zaplanować przyszłość zawodową.

¹ Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226).

Projekt jest realizowany przez Politechnikę Białostocką (lider), Sieć Badawczą Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji, Middlesex University (Wielka Brytania), Hanze University Groningen (Holandia), Valuedo (Włochy) oraz Foundation for Research and Technology Hellas (Grecja). Okres realizacji: 09.2020–08.2023.

dr hab. Beata Poteralska (ŁUKASIEWICZ – ITeE)

POZA HORYZONT – KURS NA EDUKACJĘ. PRZYSZŁOŚĆ ROZWOJU KOMPETENCJI W POLSCE

Jerzy Hausner (red.)

Rok 2020 zdeterminowany został wybuchem pandemii COVID-19, która postawiła przed społeczeństwem szereg wyzwań ekonomiczno-społecznych (kryzys w niektórych branżach) i kulturowych (zasady *lockdown*), a co za tym idzie, także edukacyjnych (kształcenie zdalne). W takich uwarunkowaniach jak najbardziej holistyczne powinno być również podejście do edukacji w przyszłości, która jest coraz trudniejsza do przewidzenia. W efekcie opracowanie międzydyscyplinarnych i innowacyjnych rozwiązań staje się możliwe właśnie dzięki zaangażowaniu grupy badaczy z różnych dziedzin (m.in. takich jak: pedagogika, polityki publiczne, finanse publiczne, prawo, socjologia, ekonomia i technologie cyfrowe) współpracujących z praktykami ze świata edukacji, biznesu i sfery polityki publicznej. Jedenastu współautorów (naukowcy i nauczyciele) przedstawiło 39 tez stanowiących kanwę Raportu, w tym m.in. słaba kondycja kapitału społecznego, zapotrzebowanie na przywództwo transformacyjne wytwarzające wspólnotę celów i wartości, brak akceptacji dla eksperymentów i brak tolerancji wobec błędów popełnianych przez osoby uczące się w systemie edukacji oraz potrzeba partnerstwa edukacyjnego i głębokiej reinstytucjonalizacji systemu kształcenia, z szerszym osadzeniem jej w różnych sferach życia zbiorowego i różnych formach organizacji –poza murami szkoły (muzea, teatry, przedsiębiorstwa). Wprowadzenie poprzedza interesująca mapa konceptualno-problemowa Raportu.

Odnosząc się do globalnych megatrendów, autorzy ograniczyli się do kluczowych w aspekcie wyzwań rozwojowych Polski, w tym dla systemu edukacji i kształtowania kompetencji. W raporcie omówiono także zasadnicze problemy systemu edukacji (rozdział ma charakter diagnostyczno-panoramiczny i wskazuje siedem obszarów) oraz założenia nowej polityki publicznej w sferze edukacji i kształtowania kompetencji. Odnosząc się do opracowań międzynarodowych (m.in. OECD) i bazując na swoich doświadczeniach oraz obserwacjach rodziców, autorzy wskazują obszary, w których należy podjąć interwencje. Są to wskazania dotyczące m.in. ukrytych pro-

gramów przestrzeni kształcenia, deficytów społecznych edukacji, nierównych szans edukacyjnych, złej kondycji psychicznej młodzieży czy też niedoborów kompetencyjnych nauczycieli i słabości systemu szkolnictwa wyższego. Z drugiej strony jednak, autorzy przedstawiają dobre praktyki (fiński system edukacji) i scenariusze rozwoju szkolnictwa wyższego (np.: otwartego uczenia się, świat bez uniwersytetów), a także matrycę zapotrzebowania na kompetencje dla rewolucji przemysłowej 4.0 (załączniki). Raport uwiarygodniają dane NIK i bibliografia obejmująca blisko 100 publikacji naukowych oraz fakt, iż stał się on podstawą debaty pn. *„Przyszłość edukacji. Czy potrzebujemy w Polsce nowego systemu kształtowania kompetencji?”* zorganizowanej w ramach Open Eyes Economy Summit 2020 (transmitowana on-line w dniu 14.09.2020 r.).

Raport *„Poza horyzont...”* opublikowała Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej w ramach projektu *„Budowa systemu kształtowania wiedzy, kompetencji i postaw warunkujących szanse rozwojowe Państwa Polskiego w erze rewolucji przemysłowej 4.0”*. Dzięki dofinansowaniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (DIALOG 2019–2020) publikację można pobrać pod adresem: <https://fundacjagap.pl/program-dialog/>. Badaczy z różnych dziedzin (m.in. pedagogika, polityki publiczne i finanse, prawo, socjologia, ekonomia i technologie cyfrowe) zachęcamy do skorzystania.

dr Andrzej Stępnikowski (ŁUKASIEWICZ – ITeE)